

[Bausgaard.]

problemer ud fra de hårde, men vist også realistiske udsigter.

Jeg ved ikke, om valresultatet herhjemme har øvet nogen som helst indflydelse på det ærede medlem hr. Erik Eriksens holdning over for Danmarks markeds politik. Det burde have gjort det, for med sin tilbagegang på landet må venstre vel nu erkende, at leflen for landbrugets fællesmarkedsinteresser ikke gav positivt resultat. Derfor burde der være plads nu for en mere nøgtern bedømmelse af forholdene før landbruget i relation til vor markeds politik. Der burde vel ligefrem være skabt grundlag for at frigøre sig for det meget snævre syn, som landbrugsrådets præsident, det ærede medlem hr. Anders Andersen, anlægger.

Jeg må i øvrigt sige, at det ærede medlem hr. Anders Andersen, undtagen når han optræder i venstres valgannoncer, er en klassepolitiker af sjælden støbning. Der er slet ingen tvivl i hans sind, tab på fællesmarkedet er andres skyld, og så må landbruget have dem erstattet eller kompenseret, som det nu hedder. Man gør sig sine tanker om, hvem der skulle betale tabene på det engelske marked, hvis vi isoleret meldte os ind i fællesmarkedet. Derimod er jeg ikke så sikker på, at det ærede medlem hr. Anders Andersen ville have samme klare fornemmelse af, at industrien skulle have sine tab dækket, hvis vi var medlem af fællesmarkedet. Logisk burde det imidlertid være sådan, for i dag siger det ærede medlem, at landbruget har tab på en politik, landbruget ikke er enig i, og da industrien er imod isoleret tilslutning til fællesmarkedet, burde det ærede medlem tilbyde, at industrien selvfølgelig skulle have eventuelle tab ved en politik, den var imod, erstattet. Men logik er vel stadig ikke det ærede medlem hr. Anders Andersens stærkeste våben.

Jeg går ud fra, at det ærede medlem hr. Erik Eriksen og venstre som sådant ikke deler opfattelsen af, at en så klassebetonet indstilling som den, det ærede medlem hr. Anders Andersen har gjort sig til talsmand for, skulle være holdbar. Tingene må nødvendigvis ses i sammenhæng, og gør man det, er der stadig intet, der synes at sandsynliggøre, at landbruget vil få mindre usikkerhed ved en isoleret tilslutning til fællesmarkedet end den, erhvervet i dag

arbejder under. Usikkerhed er jo i øvrigt det eneste sikre, Danmark handelspolitisk kan se frem til. Da landbruget ikke kan få sikkerhed for en bedre samlet stilling ved en isoleret tilslutning, kan man derfor lade vurderingen af landbrugets problemer gå ind i den samlede bedømmelse, og det vil da styrke opfattelsen af, at en isoleret dansk tilslutning er en politisk umulighed og økonomisk uønskelig.

Jeg er enig med den højtærede statsminister i, at EFTA har budt dansk erhvervsliv og dansk økonomi store fordele. Vor største fejl i markedspolitikken er måske, at vi ikke, hverken indadtil eller i forhandlinger udadtil, har gjort dette mere klart noget før. Vi, der har medansvar for den danske markeds politik, har både ret og grund til at fremhæve, at den har medvirket til den store økonomiske fremgang, vi har haft gennem de seneste år.

Vi må selvsagt stadig stræbe efter det store europæiske frihandelsmarked, vi alle er enige om. Kun det kan byde os den ligestilling i vilkår, som overlader det til os selv, om vi skal klare os i den internationale konkurrence.

Jeg vil til denne bedømmelse gerne føje, at Danmark også har en nordisk forpligtelse. En engelsk-dansk tilslutning til fællesmarkedet kan aldrig blive tilfredsstillende, hvis det ikke samtidig betyder, at der er åbnet adgang for de øvrige nordiske lande — også det neutrale Sverige. Politisk, folkeligt og kulturelt er dette indlysende for det radikale venstre. For dem, for hvem sådanne hensyn ikke tæller tilstrækkeligt, kan det vel være af interesse, at Sverige er vor største industrikunde og af en størrelsesorden, der nærmer sig fællesmarkedets. Sammen med Norge overstiger denne del af Norden fællesmarkedet som aftager af danske industrivarer.

På ét punkt giver regeringsskiftet i England grund til ængstelse. Labour synes at dømme efter udtalelser før valget ikke at være fremmed for indførelse af importrestriktioner. Skulle England gribe til dette middel, som vi alle har stræbt efter at komme bort fra, vil Europa og verdenshandelen lide skade. Det vil være et tilbageskridt af betydelig rækkevidde. Jeg tror, den højtærede statsminister skulle benytte sit personlige kendskab til den nye engelske